

je bil podan z olimpijadami nov forum za nastop narodov in njih tekmovanje med seboj. Olimpijade so pa pokazale, da niso vedno največji narodi tudi prvi in najmočnejši, nasprotno, neznatni mali narodi so postali mnogokrat s svojimi uspehi na olimpijadah naenkrat veliki in ves svet je zrl z zanimanjem in spoštovanjem nanje.

Telesno zdrav in krepak narod bo tudi duševno stal na visoki stopnji. To je deviza. Politično in kulturno življenje takega naroda bo na višku.

Kako je z nami v tem pogledu? O sportu do prvrata ni bilo govora in to, kar je danes pri nas, je le mal početek, je šele prvi pogoj. Ali zdrav početek je in če bo našel razumevanje, pravo podpiranje in naklonjenost merodajnih faktorjev, nam zna tudi sport prinesiti preobrat. Kako potreben pa je preobrat, vidimo sami na naši popolnoma indiferentni inteligenci, ki pozna po večini le delo v svojo osebno, materialno korist, smisla za delo za splošnost in skupnost pa manjka. Istotako vidimo popolno apatijo vseh slojev do dela, prenapolnjene gostilne in kavarne, polne promenade; vse to priča o brezdelju, ki vlada pri nas. Zato treba prežeti mladino z idejo sporta, treba jo je potom sporta odgojiti za delo, zaeno z drugo, idealno stranjo, ki jo donša sport: duševna poglobitev in duševna estetika.

V zimskem času jenja zunanje delo letnih sportnih klubov. A čaka jih druga, nič manj važna naloga. Da obdrže kontakt s svojimi člani, naj se določijo v vsakem klubu posamezniki, ki bi v prijateljskih sestankih delali na notranjo poglobitev članov, poudarjali jim pomen in naloge sporta, ki ne leži le v zunanem, v vzgoji telesa, temveč nič manj v duševni vzgoji, v duševni izpopolnitvi, v razumevanju pravega sportnega gentlemanstva, s čimer bi odpadle vse one surovosti, ki se pojavljajo od slučaja do slučaja še pri sportnikih. Članu treba vtisniti poseben notranji zanos, da kot sportnik ne opravi svoje dolžnosti le s treningom in tekmami, da treba sebe tudi duševno izpopolnjevati in se zavedati stališča, ki ga mora imeti sportnik v družbi. Od slučaja do slučaja naj bi se pozval kak zdravnik, ki bi podal sportnikom pregled o sportu z zdravniškega stališča, o škodljivosti alkohola, dalje zopet kak sportnik-specijalist itd. S tem bi se člani primerno pripravili za novo sezono in uspeh klubom ne bi izostal. Surovosti, kot so se n. pr. ravno v zadnjih domačih in zunanjih tekmah toliko grajale, bodo izostale in naše moštvo bi se odlikovalo kot pravo sportno moštvo.

Vztrajnosti in dobre volje je treba, in ko bomo imeli narod sportno odgojen, bodo uspehi njegovega dela vidni na vseh poljih.

S. Lutman:

Training.

Po velikem zanimanju in marljivem delovanju skoro v vseh panogah telesnega sporta, in to v zadnjem času, se je udomačil tudi pri nas angleški izraz »training«. Kljub temu se lahko trdi, da večina naših dam, katerih se stvar ravno tako tiče, kakor gospodov, da, morda celo tudi mnogo gospodov, ne ve, kaj bi si tolmačili pod tem udomačenim, a še vedno tujim izrazom. Končno je to tudi razumljivo, ker je ta izraz res strogo strokoven za one, ki se pripravljajo na večjo dovršenost v raznih dirkah, bodisi peš ali na konju, v plavanju ali v ostalih panogah telesnega sporta.

Vsi oni, ki se hočejo v javnosti producirati, pevci, govorniki, umetniki in tudi zastopniki vseh ostalih muz, naj se od sportnika uče načina, kako doseči svojo najboljšo »formo«. Nujna potreba je tudi, da se podvržejo tudi oni rednemu, če mogoče tudi rigoroznemu treningu. To je ena najlepših strani sportnega dela, ker primora človeka, da se drži higijeničnih zapovedi.

Zato se nam ne zdi čudno, da se ravno angleške visoke šole v tem odlikujejo in postavijo v javno življenje mladeniče, ki se producirajo z odličnim uspehom ne le v telesni borbi, ampak tudi v javnem političnem življenju. Emerson pravi v svoji knjigi o Angležih, da se dozdeva, kakor bi ti tudi v najvalovitejših vrtincih opravkov, političnega in sportnega življenja, obdržali še vedno svoje najboljše sile nazaj. Po domače povedano: ohranili so si svežost še v pozni starosti, in za to svežost se imajo zahvaliti edinole treningu, ki spremlja marsikoga celo do konca dobe zdravih moških let. Prvo načelo jim je pač: to keep cool.

Gotovo je vsak od vas opazil vrsto različnih učinkov, ki nam ostajajo po večjih naporih, v družbi ali brez, z namenom ali brez njega. Tura z gotovim ciljem ne bo nikdar tako utrudljiva, kakor potepanje brez njega.

Tako pride n. pr. pri sportu nameravani rezultat volji nekoliko na pomoč. Veselje do sportnih in skupnih vaj olajšuje tudi najzagrizenejšemu kadilcu, da se odvadi neprestanega kajenja. Zato je tudi z veseljem pozdravljati sklep, da je na sportnih prostorih kajenje prepovedano. Ob tej priliki bi omenil, da je užitek ene cigare znanemu svetovnemu plavcu več tednov škodoval pri njegovem »delu« in mu povzročal močno utripanje srca in težko dihanje. Nekateri veslarski klubi v Nemčiji izključijo na mestu vsakega, ki bi si v kritičnem času pred regato privoščil užitek cigarete. Gotovo je zmernost v kajenju Angležev v zvezi z njih uspehi na sportnem polju. Z zmanjšanim uživanjem narkotikov bo sportnik občutil večjo svežost in živahnost. Gibanja bodo hitrejša in bolj energična, obtok krvi v venah in arterijah se bo vršil bolj redno.

O nepotrebnem uživanju alkohola, ki po mnenju nekaterih poveča telesno zmožnost, se bavi članek v 20. številu »Sporta« in mislim, da bi bilo odveč govoriti o tej babjeverni hipotezi.

Bolj važno je vprašanje, ki se večkrat pojavlja in ki dela mnogim sportnikom-začetnikom težke skrbi in sive lase. In to je: Ali škodi sportno delo srcu ali ne? Na to vprašanje nam odgovarja dr. Georg Kolb, član nekega nemškega veslarskega kluba, v svoji razpravi: »Beiträge zur Physiologie maximaler Muskelarbeit.« V njej pravi: »Dobro treniran veslač vzdrži z lahkoto tudi največje napore regate. Morda doseže cilj brez sape in utrip njegovega srca se je povečal od 50—60 na 150—200 utripov. A že po četrt ure je trenirani v normalnem stanju in podvrže se lahko prestanemu naporu še enkrat. Drugače je pri netreniranemu, ki pride, kakor se izrazi Anglež, »ob steno«. Dr. Kolb je našel pri starejših veslačih in drugih sportnikih, n. pr. kolesarjih, kljub dolgoletnim naporom srčne zvoke idealno čiste. Nervozi ljudem pa veslanja in tekanja ne svetuje, posebno ker so potrebna za profesionalno izvajanje teh poklicev nadnormalno velika pljuča. Bolj škodljivo pa lahko učinkuje nezmerno plesanje in komодно plavanje ne-sportnikov.

Očividno se srce s trainingom ne oslablja, ampak se s temi večjimi zahtevami vzgaja k večji delazmožnosti. Močnejši in pogostejši krvni obtok v obtočilnih učinkuje z dobrim uspehom na celotni organizem, pospešuje nadaljnjo normalno gradbo in ga reši nepotrebne in škodljivega balasta, katerega telo ne potrebuje.

Pred velikimi preizkušnjami, kjer je potrebna energija in vsa odporna moč organizma — in takim je podvržena pač tudi žena — daje red in sistematičen training neprecenljivo prednost, garantira v vsakem slučaju za uspeh in utrdi zaupanje v samega sebe. Tudi življenje spada v to panogo sporta, ker le pogumnim se smehlja sreča.

»L'art, c'est le courage!«

Olympia-Show v Londonu.

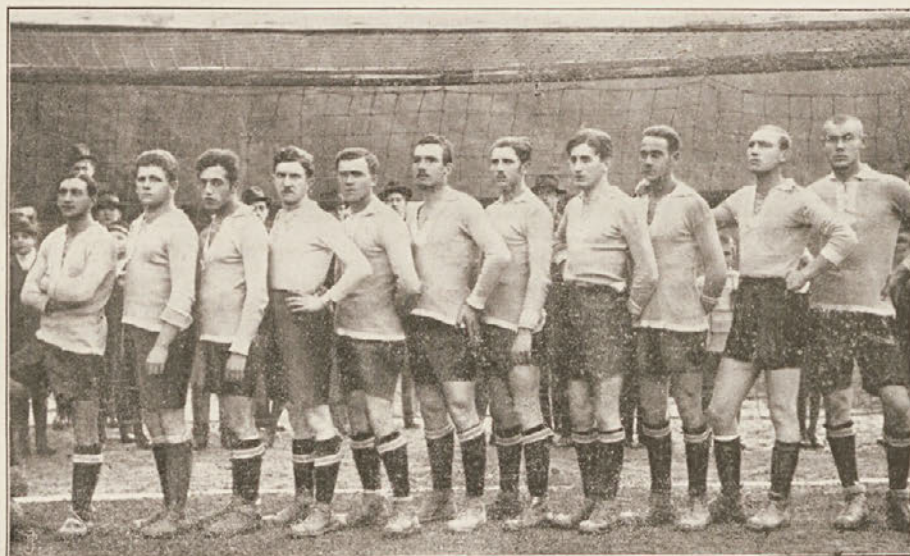
Tovorni avtomobili.

Ena največjih svetovnih razstav za avtomobile, motocikle in kolesa je Olympia-Show v Londonu. Razstava se deli v tri dele: za tovarne, za osebne

se je počela tudi v tej obliki razvijati turiztika. Drugo je oprema številnih avtov z velikansko zračno pnevmatiko. »Moda«, ki je prišla iz Amerike, ki pa ima polno zdravih utemeljevanj. Nadalje je oprema vseh avtov z električno razsvetljavo in mehaničnim pogonjalnikom. Osebito slednja naprava je za težke motorje, kot so pri tovornih avtih, skoro neobhodno potrebna naprava.

Poleg bencinskih so zelo pogosti elektroavtomobili in parni avtomobili (s parnim strojem).

Zelo veliko pozornost posveča industrija raztorilnim napravam, običajno v tej obliki, da se dvigne do polovice zgornji del karoserije. Dosedaj so bile te naprave delane po večini z zobnim sistemom, medtem ko so razstavljeni že sistemi potom hidravličnega pogona. V splošnem kaže razstava jako mnogo izpopolnitev, ki služijo predvsem v to, dati avtomobilu čim večjo stabilnost v obratu, praktičnost na cesti, zmanjšanju obratnih stroškov in zmanjšanju uporabe časa za snaženje in vzdrževanje avtomobila. Na zunaj ne kažejo dosti izprememb. Tehnično-konstruktivnih je pa jako mnogo, deloma po uporabi finejšega in prikladnejšega materiala, deloma po novi sestavi posameznih delov.

Nogometno moštvo S. K. Celje.

avtomobile in za motocikle ter kolesa. Na razstavah je predvsem angleška industrija polnoštevilno zastopana, vendar ne manjka tudi ostalih svetovnih firm. Prvi del razstave, razstava tovornih avtomobilov je zaključena. Leta 1913 so bili v Londonu ti avtomobili poslednjikrat razstavljeni. Takrat je bilo vprašanje tovornih avtomobilov še precej nejasno za bodočnost, mnogo jih je bilo, ki so tovrnim avtomom vsako bodočnost sploh odrekli. Časi so se med tem temeljito izpreobrnil in velikanska bodočnost tovornih avtov je na vidiku. Razstava je imela mnogo posetilcev, kupcev, nas zanimajo predvsem tehnične novosti, ki jih je podala.

Za nas najvažnejša novost je ta, da je bilo izredno veliko število tovornih avtov, ki so zaeno namenjeni za prevoz oseb. To so takozvani družabni vozovi, namenjeni predvsem za turiztiko, pri kojih se pa z lahkoto premenja karoserija za tovarno. Povpraševanja za temi avtomobili so bila številna, dokaz, da

Motorji so po večini, razen pri najšibkejših, grajeni štiricilindrski in liti v parih in ne v celoto (Block). Ventili so grajeni dosledno vsi le na eni strani cilindrov. Za hlajenje se uporabljata še oba sistema ne glede na jakost motorja: s sesalko in termosifonski. Hladilniki so večinoma s stoječimi krilnatimi cevkami in litimi posodami za vodo. Pač pa je preskrbljena elastična pritrditev hladilnika v chassis, deloma s peresi, deloma z gumijem ali krogličnim členkom.

Za sklopko se uporablja po večini sklopka s konusom in z asbestno prevleko.

Prenosnik ne kaže novih konstrukcij, pač pa se delajo zobniki nekoliko manjši in ožji, kar pač dopušča fini material, ki se za to uporablja. Dalje so pripravljene prenosniki za mazanje z oljem in so temu primerno dobro utesnjeni.

Vreteno kardana je prosto, a prilično kratko, vsled česar je potisnjen prenosnik bolj nazaj. Deloma,

predvsem pri težkih tovornih avtomobilih, je konstruiran kardan tako, da je mogoče razstaviti izjednačbenik, ne da bi bilo treba zato osi zadnjih koles razdreti. Zelo pogosto se uporabljajo za pogon tudi verige, ki imajo svoje prednosti in ki so montirane v tesno zaprtih ščitnikih, teko po olju in so zavarovane pred prahom.

V celoti je pokazala razstava, da se je industrija dobro okoristila s težko preizkušnjo, ki so jo napravili tovorni avtomobili na bojiščih. Izpopolnila je vse, kar je bilo slabo, ter dvignila zelo zmožnost tovornih avtov. Posebna pažnja je posvečena karoseriji, komoditeti, sedežu šoferja in se približuje izdelava mestoma natančnosti in finesam pri osebnih avtomobilih.

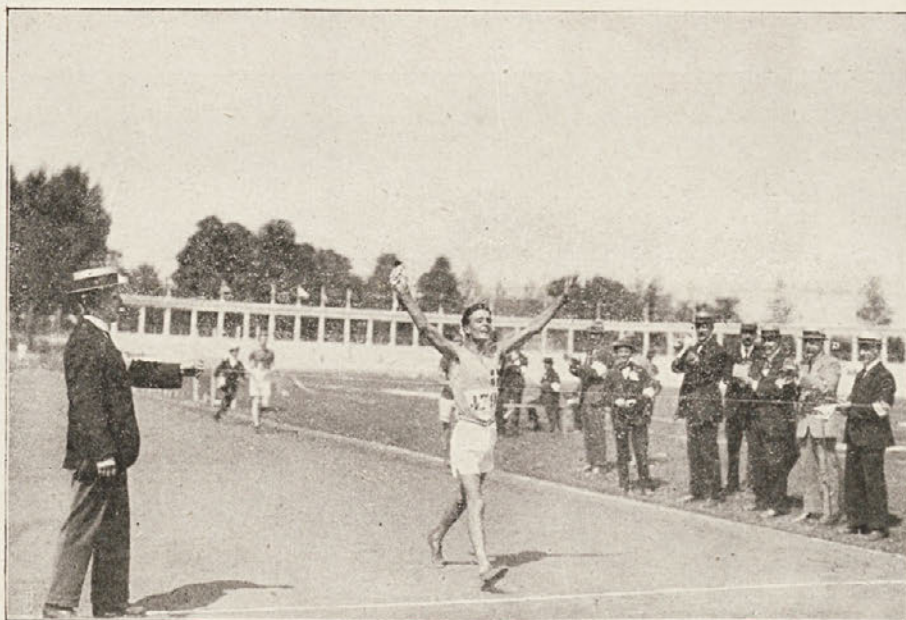
Hockey.

Med vsemi angleškimi sporti je menda hockey najlepša igra. To je čisto moderno prirejena igra, katero so do zadnjih časov igrali izključno le dijaki angleških univerz in gimnazij. Do leta 1863. je bil

da ji je ta sport še nov, igrala prav lepo. Če tudi so bili od Anglije premagani, kar so tudi že naprej pričakovali, so se vendar izkazali v veliki spretnosti.

Hockey — ime se odvaja od hocked club (zaviti kij) — se igra na igrišču, ki je dolgo 100 jardov (91,5 m) in široko okoli 60 jardov. Vsako moštvo sestoji iz 11 igralcev, namreč iz enega vratarja, dveh bacov, troje halfbacov in petih napadalcev. Stebra goalov sta narazen 12 čevljev in zgoraj zvezana s prečnim tramom 7 čevljev visoko. Za tem se navadno nahaja mreža, kjer se ujame žoga. Pred obema goaloma je narisana polukrog, od katerega konca sta od obeh goalov oddaljena za 12 čevljev. Ako ni bila v tem polukrogu žoga zadnjič od kakega napadalca zadeta, se ne šteje goal, ki bi neposredno na to sledil. Hockey palice, od katerih ima vsak igralec eno, so glede velikosti, teže in oblike različne, toda na vseh je zadnji konec ukrivljen.

Oblika in teža nista natančno določeni, vendar pa ne sme imeti nobena palica kovinaste konice ali ostrih robov, premer palice pa ne sme presegati dve coli. Gospodje navadno rabijo palico, težko kakih 700 gr, gospe pa palice s težo med 400—600 grami.

Olimpijada. Prvi v hitri hoji Irigevio (Italija): 10.000 m v 48 min., 6 sek.

hockey popolnoma neorganizovan, tako da ni bilo nobenih gotovih pravil in različni klubi so ga igrali na različne načine, kar je večkrat dalo povod za prepire med posameznimi igralci. Končno je Wimbledon (London) Club uredil in izdal pravila v končni obliki. Že leta 1886. se je organizirala prva Hockey Association, po kateri je prišla igra med ljudstvo, in v provinciji so ustanavljali klub za klubem. Kmalu na to se je igra razširila v Wales in na Irsko in obe deželi imata danes tudi svoja mednarodna moštva. V letu 1894. so se priredile prve mednarodne tekme in od tega časa se vsakoletno prirejajo te konkurenčne igre. Tudi ženski spol se je zavzel za ta sport in ustanovil lepo število ženskih hockey klubov.

V Združenih državah še sedaj ni urejena ta igra in vsak jo igra po svoje. Na kontinentu se je hockey razvil v raznih državah, najbolj v Nemčiji, ki ima v tem oziru vodstvo. Na mednarodni tekmi, ki se je l. 1912. vršila v Hamburgu, je Nemčija kljub temu,

Oni del palice, ki je pripravljen za udar, je iz trdega lesa, ročaj je pa iz bambusa. Od prožnosti ročaja zavisi mnogo, in zato je ta iz prav finega bambusa, ki se dobiva v Sarawaku na otoku Borneo. Razen tega pa je še obložen z kavčukom. Konica je na eni strani ploščata, cela palica pa mora biti v gotovem utežnem razmerju. Žoga je trda, belo pobarvana in prav lahka.

Igra se začne v sredi določenega prostora. Žoge se ne sme udariti z tako dvignjeno palico, da bi bila nad rameni in tako dobljen goal se tudi ne šteje. Tudi se ne šteje goal, ako takrat ni bila žoga v predpisnem prostoru. Vsak igralec lahko z roko ujame žogo, ampak jo mora takoj spustiti. Žogo brcati ali suvati z nogo je prepovedano, udariti se jo sme edino le s kijem. Kakor pri nogometu, je razdeljena igra v dva polčasa. Poseben način hockeya je Ice hockey, to je igra na ledu, ki je prav priljubljena v Kanadi. Za to mora biti pripravno drsališče.

Napredovanje nogometnega sporta v Avstriji. Že večkrat smo poročali o zmagovitem napredovanju najpopularnejše sportne panoge, nogometa. Več nego splošna poročila pa kažejo statistike, iz katerih spoznamo ogromen napredek. Leta 1914. je štel avstrijski nogometni savez, katerega delokrog se je razprostiral po vseh deželah bivše monarhije, 14.000 prijavljenih, torej organiziranih igralcev, danes jih pa je 37.000, pri tem pa moramo pomisliti, da pri tem niso vštete sedaj samostojne, od Avstrije odpadle dežele, ampak da je toliko nemško-avstrijskih igralcev. Celotno število igralcev pa je še večje, tako da se

morje» (Trnovic). Nadaljnji potek igre brez posebnih momentov. Deževno vreme je zelo oviralo igro. — »Hermes« je v zadnjem času znatno napredoval. Hiter in energičen nastop napadalne vrste (Pleš, Rozman) zelo ugajata. Pričakovati je, da bode napadalna vrsta v novi sezoni, posebno pred goalom, bolj hitra pri streljih na vrata. Krilci večkrat niso na pravem mestu. Hvale vreden je Dolinar, kateri drži s svojim požrtvovalnim delom celo igro. Vidimo ga sedaj pred lastnim goalom v obrambi, sedaj v napadu. Vratar ni bil preveč pazljiv. — Tudi »Primorje« je igralo ta dan precej dobro. Igrati je začelo sicer precej malomarno, s pristopom dveh rezerv pa se je okrepilo ter začelo normalno igro, kar je preprečilo sicer grozečo popolno utrujenost obrambe. Vratar Bar ima zelo ugajajoč nastop; kaže precej ambicije. Odgovarjal je popolnoma svoji nalogi. Desni branilec, izvzemši sigurnosti, precej dober. Začetniki »Primorja« so zadnji čas znatno napredovali, zlasti Trnovic-Slamič ter Saksida v napadalni vrsti. Sodnik bi bil lahko natančnejši.

Konec bojkota na Češkem. Po dolgih pogajanjih se je zadnje dni oktobra dosegel sporazum med Česko Zvezo in Deutscher F. V. für Böhmen. Od 1. novembra dalje je

Velike motorne dirke na dirkališču v Badnu pri Dunaju.

lahko računa na 100.000. Relativno največji napredek pa ni nastopil takoj po vojski, ampak v seziji 1919/20. Takrat je štela nižjeavstrijska sportna zveza 230 klubov. Ker pa število vedno narašča, ni več daleko čas, ko bodo tudi te številke malenkostne.

Poklici angleških profesionalistov. Prav malo angleških profesionalistov živi izključno le od nogometnega sporta. Večinoma ima vsak svoj poklic, tako da je mnogo slavnih igralcev učiteljev, prvak Wollwich-kluba zdravnik itd. S tem se izgovarjajo zastopniki profesionalizma in trdijo, da je ta poklic dobro združiti s kakim meščanskim poklicem.

»Hermes«—»Primorje«. (0 : 0, 0 : 2.) V nedeljo, dne 14. novembra, na prostoru »Ilirije« v Ljubljani: Igro odpravi »Hermes«. Upoštevajoč važnost izida začne takoj napadati. »Primorje« brani ter odgovarja uspešno. Po izpolnitvi moštva (nastopilo je z 9 igralci), preide »Primorje« k napadu. Več sigurnih pozicij zabranita z lahkoto nasprotna branilca. Po daljšem naporu doseže »Primorje« po Primožiču prvi goal. »Hermes« napne vse sile ter potegne še branilca Dolinarja v napadalno vrsto. Kazenski strel na goal »Primorja« konča v outu. Koj nato pade vsled prešibke obrambe »Hermesa« drugi goal za »Pri-

češkimi klubom zopet dovoljeno igrati z nemškimi klubi, ki so bili dosedaj včlanjeni v nemško-češki nogometni zvezi. Izvoljen je pripravljalni odbor, ki sestavi pravila za sodelovanje obeh zvez. Istočasno je tudi poravnana spor z nogometno zvezo za Slovaško, v kateri tvorijo večino madžarski klubi. »Český svaz fotbalový« je prvotno zahteval rešitev po teritorialnem principu, t. j. samo eno zvezo za celo republiko, v kateri bi bile pravice manjšin zagotovljene s primernim zastopstvom v posameznih odsekih. Nameravana je bila razdelitev celega češkega ozemlja v nogometne župe brez umetnega majoriziranja. Po daljših posvetovanjih je zmagalo načelo avtonomije, tako da so danes češka zveza, D. F. V. für Böhmen in zveza za Slovaško medsebojno priznane kot enakopravne in samostojne organizacije, ki so se sporazumele na skupen akcijski program.

V znamenju »sprave« se je vršila dne 10. t. m. pri ogromni udeležbi prva češko-nemška tekma med češkim prvakom Sparto in nemškim vodilnim klubom D. F. C. v Pragi. Tekma je končala z lahko zmago Sparte 4 : 1. Moštvo in publika se je obnašala celo tekmo korektno, kakor sicer nikdar pri domačih tekmah. Sodnik ni imel nobene prilike za poslovanje.

Pregled prvenstvenih tekem Lj. N. P.:

Okrožje Maribor I. razred	Rapid	Hertha	Rote Elf	Maribor	igrano	dobljeno	neodločeno	zgubljeno	Goli		točke
									za	proti	
S. V. Rapid, Maribor		3:3	4:2	7:0	3	2	1	.	14	5	5
S. K. Hertha, »	3:3		4:3	1:1	3	1	2	.	8	7	4
S. K. Rote Elf, »	2:4	3:4		4:1	3	1	.	2	9	9	2
I. S. S. K. Maribor, »	0:7	1:1	1:4		3	.	1	2	2	12	1

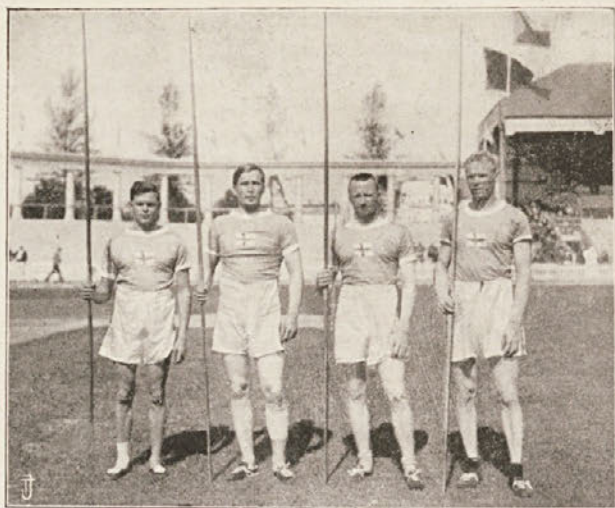
Okrožje Ljubljana II. razred	Svoboda	Hermes	Primorje	Jadran	Sparta	igrano	dobljeno	neodločeno	zgubljeno	Goli		točke
										za	proti	
S. K. Svoboda, Ljubljana		2:1	0:2	2:1	3:0	4	3	.	1	7	4	6
S. K. Hermes, »	1:2		0:2	4:0	3:0	4	2	.	2	8	4	4
S. K. Primorje, »	2:0	2:0		1:2	0:2	4	2	.	2	5	4	4
S. K. Jadran, »	1:2	0:4	2:1		3:0	4	2	.	2	6	7	4
S. S. K. Sparta, »	0:3	0:3	2:0	0:3*		4	1	.	3	2	9	2

* Sparta ni nastopila k tekmi proti Jadranu.

Okrožje Celje II. razred	Celje	Svoboda	Vojnik	Slavija	igrano	dobljeno	neodločeno	zgubljeno	Goli		točke
									za	proti	
S. K. Celje, Celje		3:1	5:0	10:0	3	3	.	.	18	1	6
S. K. Svoboda, »	1:3*		5:1	6:0	3	2	.	1	12	4	2*
Athl. S. K., Vojnik	0:5	1:5		2:1	3	1	.	2	3	11	2
S. K. Slavija, Celje	0:10	0:6	1:2		3	.	.	3	1	18	.

* Svobodi se odbijeta 2 točki kot kazni, ker je igrala z neprijavljenim igralcem.

Za prvenstvo Slovenije prvaki okrožij:	Ilirija	Rapid	Celje	igrano	dobljeno	neodločeno	zgubljeno	Goli		točke
								za	proti	
Ljubljana : S. K. Ilirija		6:0	13:2	2	2	.	.	19	2	4
Maribor : S. K. Rapid	0:6		5:0	2	1	.	1	5	6	2
Celje : S. K. Celje	2:13	0:5		2	.	.	2	2	18	.

Olimpijada: Metanje kopja, vsi štiri Finci prvi.

Holandsko prvenstvo v maršu na 25 km je izmed 12 tekmovalcev dobil Schotte (Haag) v 2. 21. 46. ure.

Svetovni rekord na 500 m je poboljšal. Francoski prvak na srednje proge Maurice Delvart je v Parizu pretekkel to progo v 1 minuti 5 in $\frac{4}{5}$ sekunde. Svetovni rekord je poboljšal za $\frac{4}{5}$ sekunde; francoski rekord pa za 1 sekundo. Svetovni rekord je imel dosedaj Nemec Amberger z 1 minuto, 6 in $\frac{3}{5}$ sekunde.

Nov svetovni rekord na 300 m je dosegel Finec A. Kuffshinoif v Helsingforsu. Progo je preletel v 35 in $\frac{4}{5}$ sek.

Maratonski tek v Švedski za kupu Fredrikshovs J. F. je dobil Kim (Upsala) v 2 : 36 : 59.9 pred Wahlinoni (Djurgården) 2 : 40 : 34.1. V istem času so tekli v stadiju na eno angleško miljo (1600 m) za Dirksenovo kupu. Zmagal je Lundgeren (Stockholm) v 4 : 24.4 pred Johanssonom (Upsala) 4 : 25.7.

Prvenstvene tekme italijanskega lahkootletičnega saveza so se vršile v prvi polovici oktobra v Rimu. Udeležilo se jih je mnogo tekmovalcev in so prinesle nekaj novih italijanskih rekordov. Tek 100 m (Zucca-Pulj) 11.5 sek., 400 m (Bonnie-Milan) 53 sek., 800 m (Ambrosini) 2.05 m, 1500 m (Ambrosini) 4.14.6 m, 5000 m (Speroni) 16.6.4 m, 10.000 m (Speroni) 33.5.2 m, 20.000 m (Blasi) 1.9.16.4 m, maratonski tek na 10 km (Frigerio) 46 min. 11 sek. in s tem je zboljšal svetovni rekord. — Metanje žoge (Butti) 45.70 m. — Skok v višino (Piratta) 1.70 m, v daljavo (Contoli) 6.34 m. — Skok v višino brez zaleta (Contoli) 1.23 m, v daljavo brez zaleta (Contoli) 2.80 m. — Skok v višino s palico (Sambrassi) 3.20 m. — Metanje krogle (Tugnoli) 12.39 m, kamna 15.34 m, diskusa (de Lorenzi) 36.88 m, kopja (Bottura) 44.20 m, kladva (Berandi) 23.90 m.

Švedske lahkootletične prvenstvene tekme so prinesle dva nova švedska rekorda: metanje kopja (Lindström) 62.76 m, krogle (Jansson) 14.70 m.

Stadion v Ludwigshafenu. Stadion, ki se gradi v Ludwigshafenu ob Reni, bo stal okoli 15 milijonov kron. Obsegal bo tri vežbališča po 27.000 m², otroško igrišče z 63.000 m², igrišče na trati 14.000 m², stadion sam, dirkališče, tekališče, tribune, tennis-prostore in parke — skupno 188.000 m².

Lahkootletični meeting težkih atletikov. Tudi težkim atletikom je mogoče z uspehom delovati na polju lahke atletike. Avstrijska zveza za težko atletiko je priredila tekme iz lahke atletike, ki so prav dobro izpadle. Ne smemo misliti, da ni mogoče onemu, ki se je posvetil eni vrsti atletike, doseči uspehov tudi v drugi.

Sezona hiti povsod h koncu. Pri nas vlada že povsod zimsko mrtvilo, na Angleškem in v Franciji zadnje prireditve pred zimo. V Franciji je bil zadnji čas prirejen v stadionu Colombes mednarodni meeting za Rooseveltovo ceno; udeležil se ga je tudi Finec H. Kohlemainen, ki je poskusil zboljšati svoj svetovni rekord na 20 km. Poskus se ni obnesel, ker ni imel enakovrednega tekmeča. Ostali rezultati: 100 m (Ali Khan) 11.2 sek., 200 m (Lorrain) 22.6 sek., 800 m (Delvart) 1.57 min., 3 angl. milje (Guillemont) 14.56.6 min., 20 km (K. Kohlemainen) 1 uro 7 min. 8 sek.; drugi Ichard. — V Angliji se vrše po starem običaju v tem času povsod velike »cross-country«.

tekme (tek v terenu z naravnimi ovirami). — V skandinavskih deželah lokalne tekme; Šved Lind je pri metanju kladiva dosegel nov švedski rekord 50 m 45 cm. Švedski tekač Wahlin je zmagal v švedskem maratonu v času 2 uri 38 minut. Finec Nurmi je porazil svojega rojaka H. Kohlenmainena v teku na 10 km s časom 32:12 min. proti 32:57 min., katere je dosegel Kohlenmainen. — Španska je po olimpijadi začela energično z reorganizacijo lahke atletike ter izkazuje v zadnjih tekmah dobrih rezultatov (troskok 12:62 m, kopje 51:08 m, skok ob palici 3:40 m, skok v daljavo 6:16 m).

Podpiranje konjereje. Ogrski jahalni klub, ki se je že prej izkazal v vsestranskem izpolnjevanju svoje naloge, je zopet povzel novo akcijo za podpiranje konjereje. Sklenili so namreč, lastnikom vseh onih konj, ki so v tekočem letu na alaškem dirkališču vsaj dvakrat tekli, vendar pa v teku leta niso dobili 30.000 K nagrade, izplačati iz združne blagajne oni znesek, ki je potreben, da se zviša dobiček na 30.000 K.

Najboljši dveletni konji Anglije so v tem letu: Monarch of Black Duch (Galopin), Humorist of Polymelus, Polemarch of The Jetrareh, Lemonora of Semberg in

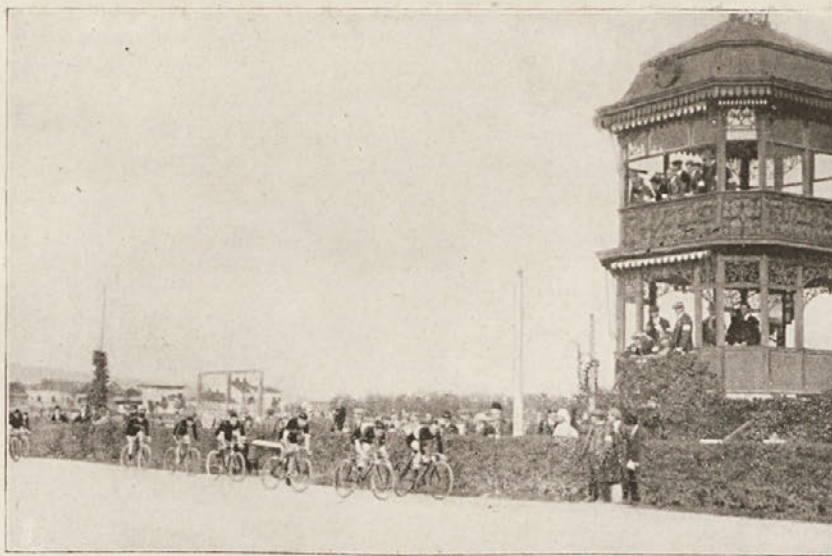
bode darilo derbija zvišano na najmanj 200.000 K. Dunajska centrala hoče dati s tem priložnost, kriti vse stroške iz teh dobitkov in upa, da bo pridobila nove solidne kroge k aktivnemu delovanju. Čim večje bo število posestnikov konj iz sportnega navdušenja, tem bolj bodo omejili vedno naraščajoče delovanje lastnikov konj, ki pri tem gledajo vedno na svoj dobiček.

Na trabnem dirkališču v Berlin-Mariendorfu se je zgodil velik škandal. Favorita Long Allerton in Longina sta obstala na startu, medtem ko je slabši dirkač Lulu Belle dobil dirko. Občinstvo se je vsled tega zelo razjarilo, tako da je morala uprava dirkališča izplačati ves denar, za katerega so stavili, na omenjene konje.

Princezinja Nafa Benaia je izročila Jeni Keny in dvoletno Durdaneh in Mihri Mah treneru F. Vivianu, ki je vzel konje seboj na Rumunsko, kjer bodo prihodnje leto dirkali.

André Boillot, znani francoski dirkač, ki je dosedaj deloval za tvrdko Peugeot in je v predlanskem Targa Florio dosegel lep uspeh, je vstopil v angleško Sunbeam-tvrdko. Ta se namerava v prihodnjem letu udeležiti med-

Kolesarske dirke na konjskem dirkališču v Badnu pri Dunaju.

Thunderer of Sunstar. Pri zadnji veliki skušnji dvoletnih pri klasični Middle Park Plate je dobil prvo mesto Monarch malo pred Humorist in Polemarch.

Italijanske dirke. Pri Societa Nazionale je prijavila italijanska trabnodirkalna družba 74 dirkalnih dni za prihodnje leto. Po sedaj določenih terminih se bodo začele prve dirke 1. januarja, končale se pa bodo 26. decembra.

Dobitki dunajskih dirk. Dunajska trabnodirkalna zveza namerava v prihodnjem letu precej zvišati dobitke pri dirkah. Govori se o stoprocentnem zvišanju dobitkov, nekateri pa predlagajo celo še večje povišanje. Brezdvomno

narodnih konkurenc in bo podvzela ekspedicijo k veliki Indianapolis-dirki.

Poprava belgijskih cest stane na milijone. Medtem ko so preteklo leto plačali le delavcem 19 milijonov frankov, se je letos ta vsota povišala na 36 milijonov frankov. V budget za prihodnje leto bodo sprejeli nič manj nego 136 milijonov frankov le za popravo cest. Poprava ceste Brüssel-Ostende je sama stala letos 400.000 frankov.

Ford in General Motors Corporation sta imela pri ameriški produkciji avtomobilov največji delež. Lansko leto sta bila udeležena z 36%, in sicer je producirala

izmed 1,917.016 vozov (osebnih in tovornih) firma Ford sama 835.000, General Motors Corporation pa 406.158 vozov. Letos bo procentni delež obeh firm še večji in domneva se, da bo med 2,450.000 osebnimi in tovornimi avtomobili firma Ford zgradila 1,000.000, General M. C. pa 612.000 voz. Tako bi bili obe tvrdki pri skupni produkciji Združenih držav udeleženi z 65%. Dnevna produkcija tvrdke Ford znaša do 4000 avtomobilov. Na kako velikopotezni način ta firma deluje na svoji monopolizaciji na amerškem avtotrgu, se vidi iz tega, da je Henry Ford pred kratkim kupil celo železniško družbo Detroit Toledo & Ironton Railroad Co. samo, da bi si osigural dovoz premoga v svoje tovarne v Detroit.

Možnost zračnega prometa z Ameriko. Že dalje časa se pogajajo ameriške družbe z Nemčijo o načrtu prek-morskega prometa med Nemčijo in Ameriko. Za ta promet bi prišli v poštev ogromni Zeppelinli z volumnom 108.000 m³. Zrakoplovi imajo napram letalom to prednost, da morejo preleteti brez prestanka tudi celi ocean, medtem ko je letalo navezano na razne etape, kar pa ovira hitrost prometa. Zrakoplov, ki bi prišel za prekmorski promet v poštev, bi moral ustreči sledečim pogojem: dol-gost 240 m, volumen 108.000 m³, 8 motorjev po 340 PH je 2720 PH, hitrost 150 km na uro, obtovorjenje 80.000 kg, prostor za 200—350 potnikov. — Proga, ki bi prišla v poštev, bi bila Hamburg—Canal la Manche—južno Nove Fundlandije—New York, dolga okoli 6000 km.

Francoski letalec Casale se je dvignil na ogromnem Blériotu s 4 motorji in 3300 kg 1500 m visoko. Aparat z vso opremo je tehtal 8000 kg. Casale je s tem dosegel svetovni rekord. Letel je le 55 minut s hitrostjo 150 km.

Romanet, ki je v Buc-u dosegel v letanju rekord z 292 km na uro, pa je bil vendar po Sadi Lecointe prekošen, poskuša doseči svetovni rekord v hitrosti. Pri svojih zad-njih poletih je dosegel hitrost 296 km, vendar pa še ni pre-koračil rekorda, ki ga je postavil Lecointe.

Gordon-Bennet-darilo prostega zrakoplova-balona je dosegel belgijski balon »Belgica«, ki je po 1200 milj dolgi vožnji pristal na otoku Champlain-jezera v Združenih dr-žavah. Startal je v Birminghamu, Alabama. Prihodnji Gor-don-Bennet-polet se bo vršil v Belgiji, ker je bila letos Belgija zmagovita.

Belgijski kolesar Linart se je vrnil iz Amsterdama, ker noče sodelovati pri dirki, kjer sodelujejo tudi nemški dirkači, in zahteva 25 % poviška, ako dirkajo Nemci.

Znani italijanski kolesar Piani je dosegel nov svetovni rekord na 1 km z 1 : 9.8 in poboljšal stari rekord, ki ga je postavil Francoz Dupre z 1 : 10.6, skoro za 1 sekundo.

Italijanska kolesarska dirkalna sezona se bliža koncu. Dirke Milan—Modena se je udeležilo 22 tekmovalcev, iz-med katerih je zmagal Girandengo, ki je prevozil 275 km v 10 : 34.

RAZNO

Eno milijardo dolarjev ali 130 milijard kron so zbrali Amerikanci za VIII. olimpijado. Ta denar nameravajo upo-rabiti za konstrukcijo novega stadija v Los Angeles in za brezplačni prevoz vseh tekmovalcev iz Evrope v Ameriko. Nabiranje se nadaljuje.

Olimpijada: Start k maratonskemu teku (42 km).